Äänestyspaikat vuoden 2027 eduskuntavaaleissa

Kaupunginhallitus 30.11.2026
391/00.00.00.01/2026

Vuoden 2027 Eduskuntavaalien vaalipäivä on sunnuntai 18.4.2027. Ennakkoäänestyksen ajanjakso on kotimaassa keskiviikosta tiistaihin 7. – 13.4.2027. Kunnanhallituksen tulee tehdä päätökset yleisistä ennakkoäänestyspaikoista ja vaalipäivän äänestyspaikoista hyvissä ajoin siten, että paikkoja koskevat tiedot voidaan merkitä oikeusministeriön vaalitietojärjestelmään perjantaihin 29.1.2027 klo 12.00 mennessä.

Perustuslain 14 §:n 4 momentin mukaan julkisen vallan tehtävänä on edistää yksilön mahdollisuuksia osallistua yhteiskunnalliseen toimintaan ja vaikuttaa häntä itseään koskevaan päätöksen tekoon. Tämän nojalla kunnnan tehtävänä on huolehtia siitä, että äänioikeutettujen äänestys-mahdollisuudet vaaleissa ovat riittävät sekä ennakkoäänestyksessä että vaalipäivänä.

Kunnan on vaalijärjestelyissään huolehdittava siitä, että äänestyspaikat ovat saavutettavia ja esteettömiä ja että äänestäminen äänestyspaikoissa on kaikissa tilanteissa äänestäjille mahdollisimman turvallista. Yhtä lailla äänestyspaikoissa on pystyttävä huolehtimaan myös vaalivirkailijoiden turvallisuudesta.

<u>Ennakkoäänestyspaikat</u>

Vaalilain 9 §:n mukaan kunnanhallitus päättää kotimaan yleisten ennakko-äänestyspaikkojen lukumäärästä ja sijainnista kunnassa, joita on oltava jokaisessa kunnassa vähintään yksi, jollei erityisestä syystä muuta johdu.

Ennakkoäänestyspaikkojen olisi hyvä pysyä suhteellisen samoina vaaleista toiseen. Näin edistetään sitä, että äänestäjät tietävät, missä äänestys-paikka on. Ennakkoäänestyspaikat on syytä sijoittaa sellaisiin paikkoihin, joihin äänestäjien on helppo tulla ja joihin he vaivattomasti osaavat. Ennakkoäänestyspaikkojen on oltava aattellisilta ja taloudellisilta kytkennöiltään mahdollisimman puolueettomia, jotta mahdollisimman monet äänestäjät voivat tulla sinne turvallisin mielin.

Kunnan on huolehdittava siitä, että yleisiä ennakkoäänestyspaikkoja on kunnassa riittävästi suhteessa kunnan äänioikeutettujen määrään ja myös kunnassa asioivien muiden kuntien äänioikeutettujen määrään. Ennakko-äänestyspaikkojen riittävä määrä edesauttaa sitä, että äänestäjät hajaantuvat tasaisemmin eri paikkoihin eikä suuria ruuhkia pääse syntymään. Ennakkoäänestyspaikassa on voitava pitää riittävät etäisyydet äänestämään tulleiden kesken ja vaalitoimitsijoiden tulee voida turvallisesti hoitaa tehtäviään.

Vaalilain 56 §:n 1 momentissa on säädetty järjestyksestä ennakko-äänestyspaikassa ja siihen liittyen niin sanotusta vaalimainontakiellosta. Yhtenä vaalimainon takiellon ulottuvuutta koskevana vähimmäis-vaatimuksena voidaan pitää sitä, että vaalikampanjointi ja vaalimainonta eivät saa näkyä tai kuulua ennakkoäänestys paikkaan eikä sen sisäänkäyntiin.

Vaalilain 47 §:n mukaan kotimaan yleinen ennakkoäänestyspaikka on ennakkoäänestystä varten avoinna kaikkina ennakkoäänestyksen

ajanjakson päivinä, jollei kunnanhallituksen päätöksellä erityisistä syistä toisin määrätä. Erityinen syy voi olla lähinnä vain kunnan jonkin alueen tai taajaman vähäiseksi arvioitu äänestäjämäärä. Jokaisessa kunnassa tulisi kuitenkin olla vähintään yksi sellainen ennakkoäänestyspaikka, joka on avoinna jokaisena ajanjakson päivänä.

Vaalilain 9 §:n mukaan ennakkoäänestyspaikkoja ovat:

1) asetuksella säädettävät kotimaan yleiset ennakkoäänestyspaikat, joita on oltava, jollei erityisestä syystä muuta johdu, jokaisessa kunnassa vähintään yksi;
2) asetuksella säädettävät Suomen edustustot;
3) sairaalat, ympärivuorokautista hoitoa antavat ja muut kunnan keskusvaalilautakunnan määräämät sosiaalihuollon toimintayksiköt sekä rangaistuslaitokset *(laitos)*;
4) suomalaiset laivat, jotka ovat ulkomailla, kun ennakkoäänestys kotimaan yleisissä ennakkoäänestyspaikoissa toimitetaan.

Vaalilain 48 §:n mukaan kunnanhallitus määrää myös ennakkoäänestyspaikan päivittäiset aukioloajat, kuitenkin niin, että ennakkoäänestyspaikka ei saa olla avoinna arkipäivisin ennen kello 8 eikä kello 20 jälkeen eikä lauantaisin ja sunnuntaisin ennen kello 9 eikä kello 18 jälkeen.

Kunnan keskusvaalilautakunta määrää ennakkoäänestyspaikkojen vaalitoimitsijat tehtäviinsä. Kussakin ennakkoäänestyspaikassa tulee olla vähintään kaksi vaalitoimitsijaa yhtä aikaa saapuvilla. Viitasaarella yleisiä ennakkoäänestyspaikkoja on ollut yksi, Viitasaaren kaupungintalo.

Äänestysautolla on täydennetty ennakkoäänestämisen mahdollisuuksia. Lisäksi kotiäänestystä on mahdollisuus pyytää niiden äänestäjien, joiden kyky liikkua ja toimia on siinä määrin rajoittunut, etteivät he pääse ennakkoäänestyspaikkaan tai vaalipäivänä äänestyspaikkaan ilman kohtuuttomia vaikeuksia.

Erityisiä ennakkoäänestyspaikkoja eli laitosäänestyspaikkoja ovat kotimaassa sairaalat, ympärivuorokautista hoitoa antavat ja muut kunnanhallituksen päätöksellä määrätyt sosiaalihuollon toimintayksiköt (esimerkiksi vanhainkodit, hoivakodit ja palvelutalot), rangaistuslaitokset sekä puolustusvoimien varusmieskoulutusta antavien joukko-osastojen varuskunnat ja Rajavartiolaitoksen varusmieskoulutusta antavat yksiköt.

Vaalilain 9 §:n 1 momentin 3 kohdassa on laitoksiksi aina määritelty ympärivuorokautista hoitoa antavat sosiaalihuollon toimintayksiköt, joihin kaikkiin on siten järjestettävä ennakkoäänestys. Käytännössä tämä edellyttää yleensä laitoksissa ympärivuorokautista henkilökuntaa. Tulkintavaikeuksien välttämiseksi ja tarkoituksenmukaisten ratkaisujen löytämiseksi vaalilain 9 §:ssä on kunnanhallitukselle annettu oikeus määrätä ennakkoäänestys myös tällaiseen muuhun sosiaalihuollon toimintayksikköön, jossa ei anneta ympärivuorokautista hoitoa.

<u>Vaalipäivän äänestyspaikat</u>

Vaalilain 9 §:n mukaan jokaisella äänestysalueella on kunnanhallituksen päätöksellä määrätty vaalipäivän äänestyspaikka. Eduskuntavaaleissa noudatetaan vaalilain 5 §:n mukaista vaalipiirijakoa, johon ei ole tehty muutoksia vuoden 2023 eduskuntavaalien jälkeen. Viitasaaren kaupunki on valtuuston 16.3.2015 § 20 tekemällä päätöksellä jaettu kolmeen äänestysalueeseen.

Oheismateriaali:
- Äänestysauton pysähdyspaikat ja -ajat/ Eduskuntavaalit 2027
- Oikeusministeriön kirje kunnanhallituksille 16.9.2026; Vuoden 2027 eduskuntavaalit: Kuntien valmistavat toimenpiteet
- Kuntaliiton yleiskirje 10/2026; Vuoden 2027 eduskuntavaalit

Lisätiedot: Hallintopalvelujen palvelualuejohtaja Anni Riihimäki, puh. 044 459 7301, anni.riihimaki@viitasaari.fi

Päätösehdotus

Kaupunginjohtaja:

Kaupunginhallitus päättää, että

1) ennakkoäänestys vuoden 2027 eduskuntavaaleissa järjestetään kaupungin omana toimintana siten, että yleisenä ennakkoäänestyspaikkana toimii Viitasaaren kaupungintalo/kaupunginhallituksen kokoushuone, jossa ennakkoäänestyksen päivittäiset toimittamisajat ovat seuraavat:

Eduskuntavaalien ennakkoäänestys:

- 7.4. - 9.4.2027 (ke-pe) klo 9.00–17.00
- 10.4. - 11.4.2027 (la-su) klo 10.00–14.00
- 12.4. - 13.4.2027 (ma-ti) klo 9.00–17.00

2) liikkuvana ennakkoäänestyspaikkana toimivalla äänestysautolla täydennetään yleistä ennakkoäänestyspaikkaa äänestysauton pysähdyspaikoilla liitteen 1 mukaisesti, siinä mainituin aukioloajoin

3) vuoden 2027 eduskuntavaaleissa vaalilain 9 §:n 3 kohdan mukaan ennakkoäänestyspaikkoja ovat terveyskeskuksen vuodeosasto, ryhmäkoti Helmiina, Mainiokoti Ruustinna, Hoivakoti Haapahovi, Wiitalinna ja Toimintakeskus Kaisla. Perusteluna todetaan, että ko. toimintayksiköissä on huonokuntoisia vanhuksia tai liikuntarajoitteisia henkilöitä.

4) vaalipäivän äänestyspaikat vuoden 2027 eduskuntavaaleissa äänestysalueittain ovat seuraavat:

001 Keskeinen äänestysalue	Kaupungintalo
002 Läntinen äänestysalue	Huopanan koulu
003 Itäinen äänestysalue	Kymönkosken koulu

Päätös

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Toimenpiteet

Merkinnät vaalitietojärjestelmään, otteet keskusvaalilautakunta, ao. laitokset, koulut, kuulutus